

Autosnelweg A10

A10

Villach – Salzburg

Tauern Autobahn

- De A10, ook wel Tauern Autobahn is een Autobahn in Oostenrijk.
- De snelweg vormt een noord-zuidroute door het midden van Oostenrijk, vanaf Salzburg door de Alpen naar Villach, waar de A10 overgaat in de A11 richting Slovenië.

Routebeschrijving

- Aan de westzijde van Salzburg begint de A10 aan een knooppunt met de A1 die vanuit Wien komt, en snel overgaat in de Duitse A8 richting München.
- De A10 loopt over het algemeen richting het zuiden en zuidoosten, door een langwerpig dal, steeds dieper de Alpen in.
- Tussen Golling en Werfen versmalt het dal, en zijn er twee tunnels, daarna is het dal weer een stuk breder.
- De A10 loopt hier op sommige stukken maar 2 kilometer van de grens met Duitsland.
- Men doorkruist de Nedere Tauern via de Tauerntunnel, die tweebuizig is.
- Tussen de Tauerntunnel en Katschbergtunnel bevinden zich twee aansluitingen, die beiden alleen via een toplein te bereiken zijn, want dit deel is een sondermautstrecke.
- De Katschbergtunnel is eveneens een dubbelbaans tunnel. Zuidelijker komt men in een breder dal, en passeert men langs Spittal an der Drau.
- De snelweg loopt zijn laatste kilometers naar het zuidoosten, langs de Milstätter en Ossiacher See.
- De snelweg loopt ten noorden en oosten van Villach langs, waarna ter hoogte van het knooppunt met de A2, de A10 overgaat in de A11 richting Ljubljana.

Totaal 193 km Lang

 182 Knoten Villach	 	→ Wien – Arnoldstein (A-I)	
		→ Villach – Karawankentunnel (A-SLO)	

178 Villach	
--------------------	---

Villach ± 55.000 inwoners

- Deze tweede stad van Karinthië is Oostenrijks poort naar het zuiden.
- Hier kruisen de internationale spoorlijnen Wenen -Venetië en Salzburg - Belgrado elkaar evenals de Südbahn (vanuit Wenen) en de Tauernautobahn (vanuit Salzburg, A10).
- Villach wordt omsloten door de Villacher Alpen met de Dobratsch (2166 m) in het westen, de Karawanken met de Mittagskogel (2143 m) in het zuiden, en de Gerlitzen (1909 m) in het noorden.
- De gunstige ligging in het Drautal trok de Romeinen, die als eersten een brug over de rivier aanlegden, ongeveer op de hoogte van de huidige.
- De nederzetting ontwikkelde zich al snel tot een handelsstad (stadsrecht 1240) van betekenis, waarbij de opkomst van Venetië zeker een rol heeft gespeeld.
- De handel werd in 1348 wreed verstoord doordat de Dobratsch in tweeën spleet en Villach en omstreken onder het vallend gesteente bedolf.
- Als gevolg van latere oorlogen, stadsbranden en tot overmaat van ramp nog een aardbeving in 1690 had Villach veel te lijden.
- Maar het meest had de stad te lijden van de bombardementen in WO II.
- De historische binnenstad is in de jaren 1942-1945 zwaar gebombardeerd door geallieerde luchteskaders, die het gemunt hadden op Villach als belangrijk strategisch verkeersknooppunt, tussen de Balkan, Italië en Duitsland.
- Ná 1945 is de stad weer opgebouwd, maar de historische reconstructie is niet helemaal geslaagd.

	Oswaldibergtunnel 4.300 m
---	----------------------------------

172 Villach-West	
-------------------------	---

158 Paternion

146 Spittal an der Drau-Ost

Spittal an der Drau ± 15.000 inwoners

- Dit stadje ligt op de plek waar de Lieser in de Drau stroomt.
- Toegang tot het watersportgebied van de Millstättersee
- De naam is terug te voeren naar 1191.
- De graven van Ortenburg hadden hier een "Spittel" (hospital) voor pelgrims en kooplieden.

Bezienswaardigheden

- Schloss Porcia in het centrum werd voltooid in 1597, Renaissance stijl.
- Hierin zijn diverse musea gevestigd: het Heimatmuseum, het Handwerkmuseum. het 16de eeuwse Rathaus.
- Het verbindt het Obere en Untere Drautal en het Lieser- en Mölltal met elkaar en het ligt vlak bij de Millstätter See.
- De naam Spittal voert terug tot de Middeleeuwen.
- In 1191 stichtten de graven Von Ortenburg, die hier regeerden, een 'Spinel' (hospitaal) met een kapelletje voor de pelgrims en reizende kooplieden.

We passeren de rivier de Drau (Drava)

- Drava (in het Duits Drau).
- 750 km lang, ontspringt in Italië in de Dolomieten.
- Het stroomgebied is voor een gedeelte in Oostenrijk (Tirol).
- De rivier is vanaf Villach bevaarbaar.

De rivier vormt na de opname van de Mur een deel van de Hongaars-Kroatische grens en mondt voorbij Osijek (Kroatië) uit in de Donau.

 Knoten Spittal		→ Milstättersee	
		→	

Milstättersee

- Hoewel het één van de bekende en beroemde grote Kärntner Seen is, zijn de oevers verrassend genoeg niet volgebouwd en heeft het ondanks de massale recreatie zijn natuurlijke oorsprong grotendeels behouden.
- Het zwaartepunt van de dagrecreatie ligt rond Döbriach aan de oostkant van het meer.
- De dorpen aan de noordoever onder de bossen en almen van de Millstätter Alpe sieren zich met promenades langs het water en de laagbouw wordt nog steeds gedomineerd door nostalgische kleine en grote villa's, hotels en landhuizen in pasteltinten, met erkers, veranda's en torentjes uit de nadagen van de Donaumonarchie.
- De zuidelijke oever is een lage, beboste kam, zonder oeverstraat, nauwelijks bebouwd en slechts ontsloten door een enkele weg vanuit het brede Unterdrautal.
- De watertemperatuur is 26°C, en ook hier is het water schoon.
- Van west- tot oostoever meet het meer 12 km bij een breedte van 1½ km, terwijl de maximale diepte 141 m is.

129 Gmünd

Gmünd ± 2.560 inwoners.

- Historisch vestingstadje met middeleeuws karakter.
- Gmünd ligt in het Untere Liesertal, waarin het Maltatal uitkomt, en aan de Tauernautobahn (A10) met de Katschbergtunnel.
- Dit middeleeuwse vestingstadje vierde in 1996 zijn 650 jarige bestaan.

Bezienswaardigheden

- 13de eeuwse stadswallen. 4 stadspoorten uit de 16de -17de eeuw.
- De ruine Alte Schloss.
- Het Porsche museum genoemd naar Prof. Dr. Ferdinand Porsche, de constructeur en grote man van de gelijknamige autofabriek.
- De Lieser stroomt eerst evenwijdig aan de Malta tot zij bij Gmünd met die rivier samenvloeit en daarna bij Spittal an der Drau in de Drau uitmondt.
- Het is nog in het bezit van 13de eeuwse stadswallen met vier poorten en bestaat uit niet veel meer dan een rechthoekige stadsuitleg met een langgerekt hoofdplein en een paar stegen die met veel zorg in oude staat zijn hersteld.
- Sinds 1240 behoorde Gmünd aan de aartsbisschoppen van Salzburg.
- Voor hen was het een steunpunt op de belangrijke handelsweg München -Salzburg - Radstädter Tauern - Venetië.
- In 1654 kocht graaf Christoph Lodron, broer van aartsbisschop Paris Lodron, de stad van het aartsbisdom Salzburg, hij bleef drie eeuwen eigenaar.

113 Rennweg

- De Tauernautobahn leidt eerst langs de ruïne Rauchenkatsch en dan langs het dorp **Rennweg** ± 1700 inwoners en van daaruit naar de 5,4 km lange Katschbergtunnel.
- Weg 99 biedt u ten noorden van Rennweg een blik in het Pöllatal, zoals het dal van de bovenloop van de Lieser genoemd wordt, waar de oranjelelie bloeit.
- Tot circa 1970 was dit een gebied dat weinig aandacht trok.
- Maar dat veranderde door de aanleg van de 34 km lange Nockalmstrasse (tol) in 1981.
- De weg was bedoeld om de neergang van de Almwirtschaft te stoppen en de verkeersverbindingen te verbeteren.
- De serpentine is met een zekere omzichtigheid aangelegd om de natuur zo veel mogelijk te sparen.
- Nieuwe plannen van projectontwikkelaars om langs de route een gigantisch nieuw skigebied aan te leggen stuitte op hevig en onverwacht verzet.
- Van Innerkrems tot Bad Kleinkirchheim en van St. Lorenzen tot Kaning stonden hoteldorpen, sleepliften, zweef- en kabelbanen, en pistes al op de tekeningen.
- Bad Kleinkirchheim en de Turracher Höhe (1783 m) waren al wintersportoord en nu moest een skiarena het één en ander gaan verbinden.
- Verontruste burgers organiseerden zich in milieu- en actiegroepen om één van de laatste stille natuurgebieden in Kärnten te redden, ze kregen de publieke opinie aan hun zijde.
- Bij een referendum in 1980 stemde 95% van de kiezers voor de bescherming van het bestaande landschap in de Nockberge.
- In 1986 kreeg 216 km² door een besluit van het Karinthische landsbestuur in Klagenfurt de status van een nationaal park.

Het Lieser- en Maltatal

- Gmünd, daar waar de Lieser en de Malta elkaar ontmoeten, is een oud, middeleeuws vestingstadje dat nog in zijn volle luister schittert.
- Het Maltatal, door de Zwitserse auteur Gustav Reinker 'Tal der stürzenden Wasser' genoemd, biedt (helaas nog maar ten dele) een adembenemend natuurlandschap met tal van watervallen.
- Sommige watervallen zijn tot zwijgen gebracht doordat zij hun natuurlijke loop hebben moeten prijsgeven voor de aanleg van een stuwmeer met een waterkrachtcentrale, de Kölnbreinsperre.

Katschbergtunnel 5.898 m

- Eenmaal hierdoor komt u in Karinthië.
- Aan de linkerkant van de weg tot aan Spittal de Gurktaler Alpen, rechts de Hohe Tauern.
- Karinthië is vooral bekend om z'n meren in het zuiden: de Wörthersee, (Klagenfurt, Velden, Maria Wörth), de Ossiacher See (Ossiach), de kleine Faakersee en de Keutschacher See.
- De watertemperatuur kan oplopen tot 26°C.

Karinthië

- Karinthië heeft een rijk historisch verleden.
- De Romeinse tijd is te vinden bij Viktring, bedevaartkerk in Maria Saal, de burcht Hochosterwitz bij St. Veith.
- Karinthië genoemd naar een Keltische volksstam, Karnoi.
- Karinthie is een provincie (bundesland) van Oostenrijk, 9533 km², met ± 553 000 inwoners hoofdstad: Klagenfurt.
- Het is het stroomgebied van de Drava, met haar zijrivieren..

Geografie

- **In het noorden** vormen de Hohe Tauern (Grossglockner, 3797 m) en de Gurktaler Alpen (Königstuhl, 2331 m) de grens met respectievelijk Salzburg en Stiermarken.
- **In het oosten** ligt de Kor Alpe (2141 m), in het zuiden liggen de kalkformaties van de Karawanken en de rotskammen van de Karnische Alpen.
- **In het westen** bij Oberdrauburg grenst Karinthië aan Oost-Tirol.
- Het land wordt onderscheiden in het zgn. Klagenfurter Bekken en Ober-Kärnten.
- Het bekken telt veel dalen en meren, waaronder de Wörthersee.
- Mede dankzij de beschutte ligging achter de Hohe Tauern heeft Karinthië warme en gewoonlijk droge zomers.
- Akkerbouw is alleen in het bekken van betekenis.
- Belangrijker zijn veeteelt en vooral bosbouw (ca. 40% van het totale gebied is met bos bedekt).
- Bruinkool wordt gevonden bij St.-Stefan, lood en zink bij Villach, ijzererts bij Hüttenberg, magnesiet bij Radenstein.
- Relatief weinig tot ontwikkeling gekomen industrie, geconcentreerd bij Villach, Wölfsbergen en Klagenfurt; houtverwerkende, metaal-, chemische, textiel-, leder- en voedingsmiddelenindustrie.
- Waterkrachtcentrale in het dal van de Möll. Zomer- en wintertoerisme zijn belangrijke bronnen van inkomsten.

Nockgebergte

- 'Nocke' zijn eigenlijk grote, ovale "knödel", maar ze vertonen ook gelijkenis met bepaalde bergen.
- Opvallend zijn de zachte, ronde welvingen, daarom worden deze bergen 'Nockn' genoemd.
- De Nockberge in het Nockgebiet liggen in het centrale deel van de westelijke Gurktaler Alpen, tussen het Liesertal en de Turracher Höhe, waar Kärnten, Steiermark en Salzburgerland aan elkaar grenzen.
- Aan de zuidkant wordt het Nockgebiet begrensd door de Millstätter Alpe.
- De rondingen van dit middelgebergte zijn gemiddeld 1000 m lager dan die van de nabije Hohe Tauern.
- Hoogste toppen zijn de Crosser Rosennock (2440 m), de Hohe Pressing (2370 m) en de Crosser Königstuhl (2336 m).

104 St. Michael	
---	--

St. Michael ±3.300 inwoners.

- De "Poort naar Karinthië"

Bezienswaardigheden

- Romaanse fresco's uit 1250 in de parochiekerk ook in deze kerk een Romeinse grafsteen, waarop in reliëf een familie is afgebeeld.

92 Zederhaus	
---	---

Tauerntunnel 6.765 m

- Met de bouw werd in 1939 begonnen.
- Op 10 mei 1939 werd de eerste spade in de grond gezet.
- Om de beluchting uit te testen werd in Villach een Tunnelmodel uit hout van 500 meter lengte uit geprobeerd.
- Het is te begrijpen dat de tunnels uit de jaren 30 niet meer aan de moderne verkeerstrechnische eisen voldeden vandaar dat in 1966-68 een modernisering plaats vond.
- Op 22 mei 1969 werd de Tauernautobahn Aktiengesellschaft opgericht;
- Op 21 juni 1975 volgde de opening en werd de weg vrij gegeven voor het verkeer, we komen nu in het gebied Lungau.
- Alhoewel dit tot het land Salzburg behoort, is het er pas na de opening van de snelweg echt bij gaan horen.
- Tot dan was het hele leven eigenlijk op Karinthyë gericht.
- Dit is ook nog te merken aan de Slavische invloeden, zoals bv. de Samson optochten die hier nog plaats vinden.
- Een reuzenpop maakt een zegetour door de Lungauer dorpen.

74 Flachauwinkl

Hohe Tauern (Nationaal Park)

- Een karakteristieke hoge alpenwei in de **Hohe Tauern**.
- Een aantal van deze meertjes wordt gevoed door het smeltwater van gletsjers.
- De westkant van de Flachgau wordt begrensd door de Salzach die hier grensrivier met Duitsland is.
- De oevers worden geflankeerd door ooibossen die overgaan in de beboste hellingen van de Haunsberg (836 m).
- Andere toppen zijn de Tannberg (785 m), de Buchberg (801 m) en de Grosse Pleicke (1034 m).
- Veel boerenhoeven in de streek worden al vele generaties lang door dezelfde familie gedreven.
- De Flachgauer enkelhoeve is het gezichtsbepalende boerenhuis, met twee verdiepingen, woonhuis, stal en deel onder een dak.
- Het woondeel is meestal naar het zuidoosten gekeerd, terwijl de stal op het noordwesten staat, aan de wind; en regenkant, vaak afgeschermd door enkele lindebomen.

66 Flachau

Flachau ± 1.800 inwoners.

- Het gebied ten noorden van Salzburg wordt Flachau genoemd, niet bepaald de ideale naam om toeristen aan te trekken.
- Het is een glooiend heuvellandschap met naast het naaldhout veel loofbos en een aantal meren.
- De meren, gemiddeld 40 m diep, zonder steile wanden en fjord-achtige vormen liggen in een betrekkelijk vlak landschap.
- Door de aangenaam warme temperatuur in de zomer zijn ze ideaal zwemwater.
- Het vruchtbare akkerbouw- en veeteeltgebied is veroverd op een tachtigtal moerassen.
- Van dat moeraslandschap, de 'Moore', met tot 7 m dikke turflagen zijn enkele onontgonnen delen gered en tot beschermd natuurgebied uitgeroepen, belangrijk als broedplaats voor meer dan 100 vogelsoorten.

63 Ennstal

Ausseerland/Ennstal

- Het Ausseerland of het Steirische Salzkammergut wordt omsloten door uitlopers van het Dachsteinmassief en het Totes Gebirge en de 'poort' naar het Ennstal, de Klachau.
- Ook hier bepaalde zout de geschiedenis.
- De zoutlagen zijn samengesteld uit een mengsel van kookzout, gips, anhydriet en klei.
- Om het zout uit dit ongewenste mengsel te winnen, gebruikte men bergwater en men droogde het pure zout in ziederijen.
- Ausseerland is een romantisch en afwisselend berglandschap met verstilte meren dat veel van haar oorspronkelijkheid bewaarde.
- Dat is te danken aan de betrekkelijk geïsoleerde ligging, maar ook met het feit dat deze regio gezegend is met meer dan voldoende regen.

60 Eben im Pongau

Eben im Pongau

- Eben im Pongau is een gemeente in de Oostenrijkse deelstaat Salzburger Land, en maakt deel uit van het district Sankt Johann im Pongau.
- Eben im Pongau telt 2005 inwoners en ligt ongeveer 50 kilometer ten zuid-oosten van Salzburg.
- Het dorp ligt op 862 meter boven zeeniveau.
- Eben im Pongau is vooral bekend als een toeristische wintersportplaats en is gelegen in het skigebied van de "Salzburger Sportwelt Amadé" met meer dan 300 km aan skipistes.
- Eben heeft zelf ook een piste met een gedeeltelijk blauwe en rode afdaling.

Pongau

- Gelegen tussen in het noorden de Dachstein en Tennengebirge en in het zuiden de Hohe Tauern en Radstättertauern.
- Zeer belangrijke verkeersschakel tussen noord en zuid: de spoorlijn door het Gasteinertal langs Böckstein en Mallnitz;
- De autosnelweg A10 loopt door het Flachautal en de Bundesstraße door het Taurachtal tussen Radstadt en Mauterndorf.

56 Hüttai - Lammertal

Lammertal

- Tussen Golling en Pass Luegg mondt de Lammer uit in de Salzach.
- Het Lammertal is een lang dal tussen het Tennengebirge en de Dachsteingruppe.
- Bij Unterscheffau en Oberscheffau is een korte wandeling van een half uur mogelijk naar de Lammeröfen, via de rechteroever van de beek.
- De kloof, de "Öfen", wordt daar steeds nauwer.
- Bij de tweede brug heeft u goed zicht op het kolkende water van de Lammerkloof Abtenau ± 5200 inwoners is een bekend winter- en zomervakantieoord in een uitgestrekt wandelgebied.
- Een geregeld rijdende 'Wanderbus' brengt op verzoek bergwandelaars naar goede beginpunten.

47 Bischofshofen

Bischofshofen ± 9800 inwoners

- Op weg van Werfen naar St. Johann komt u langs het spoorwegknooppunt Bischofshofen, één van de oudste bezittingen van de aartsbisschoppen van Salzburg in de Pongau.
- In de parochiekerk kreeg bisschop Sylvester (gest. 1453) een praalgraf van rood marmer.
- Op de moderne deur ziet u een kopie van het Rupertuskreuz (het origineel, Iers smeedwerk van omstreeks 800, bevindt zich in het Dommuseum te Salzburg).
- Vanuit Bischofshofen loopt een mooie weg zuidwestwaarts naar Mühlbach am Hochkönig ± 1700 inwoners, 9 km verderop, een goed uitgangspunt voor de beklimming van de Hochkönig (2941 m).

44 Pfarrwerfen

Sankt Johann im Pongau ± 8500 inwoners

- Sankt Johann is een vrij grote plaats.
- Het heeft veel geleden van een grote brand in 1855.
- Het enige opmerkelijke gebouw is de neogotische basiliek Sankt Johannes der Taufer (1855-1861), ook wel de Pongauer Dom genoemd.
- De laatgotische beelden op de altaren komen uit de oude kerk.
- In het souterrain van de Annakapel aan de noordwestzijde staan op het altaar Zuidduitse beelden van de heiligen Heinrich II en Kunigunde uit 1530.

43 Werfen

Werfen ± 3.000 inwoners.

- Bergen in omgeving begroeid met sparren - vooral prima wandelgebied - de grote bezienswaardigheid.
- De Eisriesenwelt: een immens doolhof van ijsholen en -zalen.
- Een gedeelte is voor het publiek opengesteld, de grootste zaal is 150 m lang en 80 m hoog, fantastische ijsformaties zijn hier te bewonderen.

34 Pass Lueg

Pass Luegg

- De pas vormt de grens tussen Tennengau en Pongau, strategisch altijd erg belangrijk geweest.

De Samson optocht

- Wie in juni, juli of augustus in Mauterndorf of een van de nabijgelegen Lungause dorpen komt, kan er getuige zijn van de Samson optocht.
- Samson is een pop van 5 m lengte; hij draagt een rood hemd met lange mouwen boven een lange rok in banen van rood, wit en bruin.
- Op het hoofd heeft hij een helm met veren.
- Hij wordt begeleid door twee dwergen, een man en een vrouw, wier gezichten gemaskerd zijn.
- Op de muziek van de schutterskapel maakt Samson voor de huizen en op de Marktplatz telkens een dansje.
- Over de oorsprong van Samson zijn de meningen verdeeld.
- De Slavische vruchtbaarheidsgod Korant zou zijn voorloper kunnen zijn.
- Met het kinnebakbot dat de huidige Samson in zijn rechterhand houdt werd in oertijden de akker bewerkt.
- Na de kerstening van de Lungau zou de Slavische reuzenfiguur tot Samson zijn omgedoopt, de held uit het Oude Testament wiens enorme kracht in zijn lange haren school.
- Ook die Samson heeft de kinnebak als attribuut, dat kwam goed uit.
- Met het kinnebot van een ezel doodde hij duizend Filistijnen.
- Dat de Lungause Samson niet primair als krachtpatser maar als brenger van een goede oogst vereerd werd, is wel het sterkste argument voor bovenstaande theorie, de pelgrims die naar Sankt Leonhard bij Tamsweg optrokken noemde hun Samson 'korenheer'.
- De Samson-optochten hebben restrictieve maatregelen ten aanzien van processies onder het bewind van de verlichte aartsbisschop Colloredo overleefd.
- Om een directe confrontatie met de autoriteiten uit de weg te gaan werd de Samson optocht van de processies losgekoppeld, sindsdien houdt de Lungause reus zijn zegetocht aan de vooravond van religieuze hoogtijdagen.

	Hieflertunnel 1.986 m
---	------------------------------

	Ofenauertunnel 1.320 m
---	-------------------------------

17 28 Golling	
----------------------	---

Golling ± 3100 inwoners

- Golling is een aardig straatdorp met kleurige gevels aan de hoofdstraat.
- Ten zuiden van het dorp mondt de Lammer in de Salzach uit.
- Even verder stroomopwaarts vernauwt het Salzachtal zich tot een smalle kloof, de Salzachöfen.
- De Romeinen, die altijd een oog voor strategische punten hadden, bouwden hier, op korte afstand van de kloof en de pas naar de Pongau een vesting.
- Veel later stichtten de aartsbisschoppen van Salzburg er hun slot Golling; hierin is nu het Heimatmuseum gevestigd.
- Bij Golling moet u het overigens meer van de afwisselende natuur hebben.

17 16 Kuchl	
--------------------	---

Kuchl ± 5500 inwoners

- De naam Kuchl gaat terug op het Romeinse Cucullae dat op de Peutingerkaart (een schematische Romeinse wegenkaart) voorkomt.
- Op de Georgenberg, even ten westen van Kuchl gelegen, hebben de Romeinen bewoningsresten achtergelaten.

11 Puch bei Hallein

Hallein ± 15.000 inwoners

- Hallein heeft dus zijn ontstaan aan het zout in de Dürrenberg te danken (Hall = zout).
- Al vóór onze jaartelling hadden de Kelten hier het witte goud ontdekt.
- Het middeleeuwse Salzburg haalde zijn zout aanvankelijk alleen uit Reichenhall.
- Maar toen deze plaats in de 12de eeuw door Beieren geannexeerd werd, hervatte Salzburg de winning op de Dürrenberg.
- Het dorp aan de voet van de berg groeide uit tot een belangrijke handelsplaats, die als eerste in het Salzburgerland stadsrechten ontving.
- Het 'kleine Hall' (Hallein) ontwikkelde zich tot een geduchte concurrent van het 'rijke Hall' (Reichenhall).

Tennengau

- Van Hallein door het dal van de Salzach tot de Pass Luegg.
- Genoemd naar het Tennengebirge, dat oostelijk van de weg ligt.
- Westelijk ligt het Hagengebirge.
- Bij uitstek een streek voor wandelingen.
- Veel gemarkeerde paden door afwisselend landschap.

8 Salzburg-Süd

Salzburg ± 150.000 inwoners. (Geboortestad van Mozart)

- Hoofdstad van het gelijknamige Bundesland.
- Internationale bekendheid vooral dankzij de Festspiele en de Mozartcultus (Salzburg is Mozarts geboortestad).
- Stad ligt op een plek waar de wilde Noordelijke Kalkalpen, de zachtglooiende heuvels van het Salzkammergut en de uitgestrekte Beierse vlakte samen komen.
- Niet alleen toeristen industrie, veel midden en kleinbedrijven.
- Stad ligt op beide oevers van de Salzach; op de linker oever ligt de oude stads kern.
- Hier zijn o.a, het schloss Mirabell en de prachtige Mirabellgarten gelegen, evenals het huis waar Mozart van zijn 7de tot zijn 31de jaar woonde.
- Mede gezichtsbepalend voor Salzburg is de Hohensalzburg; het grootste volledig bewaard gebleven middeleeuwse kasteel van Europa.
- Ook de vele kerken, waarvan de Dom het imposantste is, zijn medebepalend voor het stadsbeeld.
- Natuurlijk mag men het Mozart Geburthaus niet overslaan, evenmin als het oudste en bekendste café van Salzburg, Tomaselli.
- De barokke kerken en paleizen weerspiegelen de religieuze en wereldlijke aspiraties van de vorstaartsbisschoppen in de 17de en 18de eeuw; Salzburg moest het Duitse Rome worden.
- Vandaar dat men ook in de omgeving van de stad verschillende aartsbisschoppelijke paleizen en parken aantreft.

 0 Knoten Salzburg		→ Wien	
		→ München	

Het Salzkammergut en de Tennengau

- Bij u als reiziger roept de naam Salzkammergut muzikale herinneringen op.
- Voor Nederlanders en andere West-Europeanen is dat steevast een herinnering aan een operettemelodie: Im Salzkammergut da kann man gut lustig sein...
- Het lied is afkomstig uit de operette film Weißen Rößl waarin een herberg aan de Wolfgangsee het decor vormt voor 'lustige' verwickelingen.
- Amerikanen en andere bezoekers van buiten Europa hebben daar meestal geen weet van. Stomverbaasd zijn ze wanneer de bus hen afzet voor de deur van 'The White Horse Inn', nooit van gehoord!
- Bij hen roept het merengebied op de grens van Oberösterreich en het Salzburgerland herinneringen op aan een ander spektakelstuk: The Sound of Music.
- Die musicalfilm werd niet alleen in Salzburg opgenomen (o.m. in de Mirabellgarten en het Sankt-Peter-Stift), maar ook in Leopoldskron net buiten de stad, en hier, in de kerk van Mondsee en aan de Fuschlsee.